

JAARVERSLAG 2019

Studie- en Documentatiecentrum Oorlog en Hedendaagse Maatschappij

JAARVERSLAG 2019

Studie- en Documentatiecentrum Oorlog en Hedendaagse Maatschappij

*Omslagfoto : Conferentie 'De erfenis van WOII in België. Studiedag rond 75 jaar bevrijding en 50 jaar
CegeSoma'
Senaat, 10 december 2019
Collectie : Rijksarchief, foto door Bart Boon*

Inhoud

Ter inleiding : een halve eeuw CegeSoma	4
Archieven, Collecties en Digitalisering.....	5
Publieksgeschiedenis	8
Onderzoek	11
Communicatie en informatieverstrekking	13
De focus op drie belangrijke evenementen	14
Andere activiteiten : een kort overzicht	18
BIJLAGE 1 - Wetenschappelijke publicatielijsten	21
BIJLAGE 2 - Jaarcijfers	27
BIJLAGE 3 - Digitalisering.....	30
BIJLAGE 4 - Jaarcijfers / aanwinsten	30
BIJLAGE 5 - Virtuele tentoonstellingen	31
BIJLAGE 6 - Projectwebsites	31

Ter inleiding : een halve eeuw CegeSoma

Dit is het jaarverslag voor 2019 van het Studie- en Documentatiecentrum Oorlog- en Hedendaagse Maatschappij (CegeSoma), de vierde Operationele Directie van het Rijksarchief.

2019 was voor ons centrum een belangrijk jubileumjaar waarin drie verjaardagen samenvielen. Zo was er de viering van 75 jaar bevrijding van België : ook voor CegeSoma een belangrijk moment om stil te staan bij de erfenis van de Tweede Wereldoorlog. Maar we vierden ook twee eigen verjaardagen : de 50ste verjaardag van het CegeSoma zelf alsook van het door het Rijksarchief/CegeSoma uitgegeven *Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis*. Alle activiteiten doorheen het jaar culmineerden in december uiteindelijk in een mooi eindpunt.

Vooraf het profiel van het CegeSoma als instelling voor publieksgeschiedenis – in de brede betekenis van het woord – werd doorheen alle activiteiten dit jaar bevestigd en versterkt. We konden ons publieksbereik verbreden en verdiepen. Vermeldenswaard zijn de herlancering van onze oude ‘seminaries’ onder de nieuwe noemer ‘ontmoetingen publieksgeschiedenis’. Deze meer open formule kon meteen rekenen op een grotere aandacht van bezoekers. Eén van de grote visitekaartjes van publieksgeschiedenis, de site ‘BelgiumWWII’, werd uitgebreid met nieuwe (discussie)thema’s. Dat was meteen merkbaar in de substantiële stijging van het aantal gebruikers. CegeSoma was ook als partner betrokken bij publieksinitiatieven. Zo werd de Canvas TV-reeks ‘Kinderen van het verzet’ gelanceerd in onze conferentiezaal. Diverse leden van de wetenschappelijke staf waren in 2019 prominent aanwezig in zowel de Nederlandstalige als Franstalige media, soms met bijdragen over thema’s verbonden aan de herdenkingen van de bevrijding, soms met reflecties over de plaats en betekenis van de Tweede Wereldoorlog vandaag.

De grote ‘verjaardagsconferentie’ in de Senaat van 10 december 2019 was het culminatiepunt. In aanwezigheid van ruim 200 aanwezigen werd gedebatteerd over de uitdagingen voor de geschiedschrijving, de archiefontsluiting en het herinneringswerk met betrekking tot de Tweede Wereldoorlog.

In de inleiding van het vorige jaarverslag over 2018 sprak ik over ‘bergen werk’ die werden verzet. Als ik het jaar 2019 recht wil aandoen, moet ik de overtreffende trap hiervan bedenken. De lijst met ideeën en plannen voor 2019 was enorm maar in december 2019 konden we vaststellen dat we de doelen hadden behaald. Dit kon enkel omdat alle collega’s, ondersteund door de vrijwilligers, jobstudenten en stagiaires, zich onvermoeibaar bleven inzetten. Dankzij het hele team heeft CegeSoma de historische afspraak met het eigen jubileumjaar dus niet gemist.

Nico Wouters

Archieven, Collecties en Digitalisering

Bij aanvang van dit jaar organiseerden we een periodieke bestandscontrole van het depot Luchtvaartsquare (7-18 januari 2019). Deze controle was groter en grondiger dan normaal, in het kader van het depotbeheer en de voorbereiding van de export van gegevens uit PALLAS naar SAM. Al het personeel werd hiervoor gemobiliseerd.

Gertjan Desmet & Claire Limbourg

Hilde Keppens

Alain Colignon

Johanna Neumann

Karima Richa & Fabrice Maerten

Somaya Bounekoub

Nico Wouters

Kathleen Vandenberghe

Bestandscontrole depot Luchtvaartsquare – 7-18 januari 2019

In 2019 werd onze ploeg opnieuw versterkt door veel vrijwilligers, stagiaires en jobstudenten. Vooral onze vrijwilligersploeg verdient een pluim : zij doen een belangrijk basiswerk van inventarisering en het opmaken of controleren van (namen)lijsten. Zonder hen zou veel van dat basiswerk blijven liggen.

De vrijwilligers van het CegeSoma : D. Beullens, B. Picard, N. Theunissen, F. Thurner, J. Neumann, J. Skomski, M. Bencsits, M. Kozyreff, E. Dejhansart, F. Lambrechts, D. Martin, M. De Win

Het **verwervingsbeleid** werd afgestemd op dat van het Rijksarchief met duidelijkere verwervingscriteria en een consistenter opvolgingsbeleid via de centrale dossiers. Ook werden nieuwe modeldocumenten/richtlijnen in gebruik genomen voor de registratie van aanwinsten (conform het beleid van het ARA).

Dit jaar werd 89 strekkende meter archief ontsloten en werd 139 strekkende meter herverpakt.

De jarenlange arbeid van de herverpakking en het opstellen van een namenlijst van het belangrijke fonds van de agenten van de **Inlichtings- en Actiediensten** werd dit jaar afgerond. Er rest enkel nog de controle van de namenlijst om die in het voorjaar van 2020 te publiceren.

Het archief van de verzetsorganisatie Witte Brigade / Fidelio

Cegesoma verwierf 22,5 str. m. archief via schenking door privéorganisaties en personen. Een belangrijke aanwinst was het resterende deel van het **archief van de verzetsorganisatie Witte Brigade / Fidelio** (ca. 20 s.m.). Een deel van het archief bevond zich reeds in het CegeSoma, maar in oktober 2019 volgden onder meer de persoonsdossiers, zodat het volledige archief zich nu in het

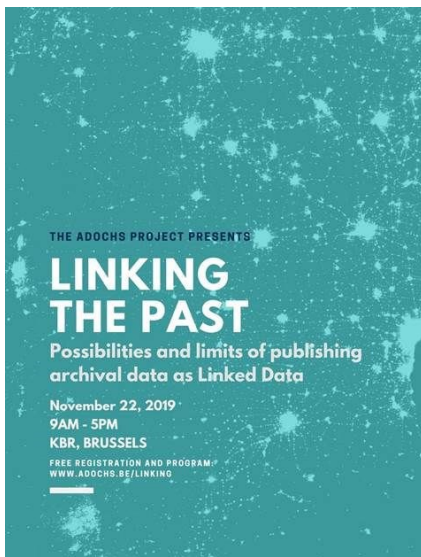
CegeSoma bevindt.

Kleinere interessante aanwinsten waren bijvoorbeeld het archief van 'baron Holvoet' (de kabinetschef van de naoorlogse prins-regent Karel, ca. 1,2 s.m.), de *'Archives de l'UCL relatives aux séminaires de Jacques Lory sur la vie quotidienne en 1940-1945'* (0,36 s.m.), en het Archief van de familie Oelbrandt (vooral inzake de Eerste Wereldoorlog, 0,02 s.m.).

We kochten in 2019 1.276 boeken aan voor onze wetenschappelijke bibliotheek. Wat de digitalisering betreft, werden in 2019 25.000 scans gemaakt van archiefdocumenten, evenals 5.384 scans *'on demand'*.

Vermeldenswaard in het kader van onze digitale collectie-ontsluiting, is ook dat de internationale portaalsite van de *European Holocaust Research Infrastructure* (EHRI) erg succesvol bleef. Deze site,

waarin de beschrijvingen van de Holocaustgerelateerde collecties van CegeSoma zijn opgenomen, telde in 2019 maar liefst 123.000 unieke bezoekers.

Het lopende BRAIN project 'ADOCHS' of 'Auditing Digitalization Outputs in the Cultural Heritage Sector' (promotor Florence Gillet) kon in 2019 al uitpakken met enkele concrete resultaten : de organisatie van een studiedag over 'Linked Open Data' op 22 november 2019 in de Koninklijke Bibliotheek en de co-organisatie van een workshop over 'Wikidata/Wikibase' aan de Universiteit Gent tussen 3 en 5 juli 2019.

Daarnaast werden al vier artikelen gepubliceerd door de wetenschappelijke partners over de eerste bevindingen over kwaliteitscontrole van gedigitaliseerde data.

Deelnemers Editathon (platform Ugescrowd) - 25 april 2019

In het kader van het BRAIN project UGESCO (Upscaling the Geo-temporal Enrichment, exploration and exploitation of Scientific Collections, promotor Florence Gillet) werd op 25 april 2019 een 'crowdsourcing' dag georganiseerd. Dat was tevens de gelegenheid om het online platform [UGESCROWD](#) officieel te lanceren én te testen door de organisatie van een zogenaamde *editathon*.

Het concrete doel hiervan was om vanuit de praktijktest de collectiedata

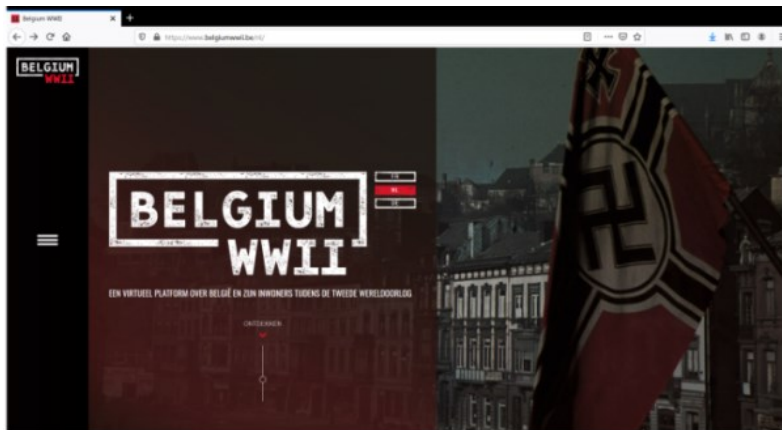
van CegeSoma te verrijken alsook om meerdere specialisten in deze materie samen te laten reflecteren over de mogelijkheden en perspectieven van deze nieuwe methode.

Alle beschrijvingen van onze **online ontsluitingssysteem en onze zoekrobot PALLAS** werden begin 2019 succesvol geëxporteerd naar het nieuwe beheersysteem van het Rijksarchief (SAM), uitgezonderd de export van de bibliotheekcollectie naar VUBIS. Dit betekent dat voor archiefbeheer (inclusief beeld en geluid) PALLAS de facto uitgedoofd is. Vanaf medio 2019 kon het werk van de controle van de beschrijvingen en de metadata starten. Wat betreft de controle van het statuut/raadpleegbaarheid en de aard van de archiefvormers is nog veel werk te verrichten. Een

andere grote werf is het upgraden van de archieftoegangen, waar mogelijk tot inventarissen, of anders tot zo gebruiksvriendelijk mogelijke toegangen.

PALLAS blijft in voege als zoekrobot voor de dienstverlening naar het publiek zolang de nieuwe zoekrobot van het Rijksarchief niet operationeel is voor het publiek.

Publieksgeschiedenis

'Belgium WWII'

(www.belgiumwwii.be)

(coördinatie Ch. Kesteloot) blijft een essentieel visitekaartje voor publieksgeschiedenis van het CegeSoma. De nieuwe artikelen die in 2019 aan de site werden toegevoegd, handelden vooral over de thema's 'het verzet' en 'de bevrijding' (inclusief de militaire geschiedenis).

De blogmodule, gelanceerd in september 2018, werd verder uitgebouwd. In deze blog (41 bijdragen online eind 2019) worden uiteenlopende meningen en reflecties gepubliceerd over de betekenis van de erfenis van de Tweede Wereldoorlog vandaag. Het resultaat van al deze nieuwe inhoud deed zich geleidelijk merken in 2019 : we klokten af op 91.071 unieke bezoekers, een significante stijging tegenover de 47.275 bezoekers in 2018.

Eén van de essentiële stappen was de herlancering van wat vroeger de 'seminaries' of de 'conferenties' waren. De herlancering gebeurde onder een nieuwe naam : **'ontmoetingen publieksgeschiedenis'**.

N. Wouters, M. Schoups, D. Luyten, A. Vrints

Het debat tussen E. Ngongo & A. Cornet

Discussie met het publiek in CINEMATEK

N. Wouters, F. Seberechts, B. De Wever, B. Willems

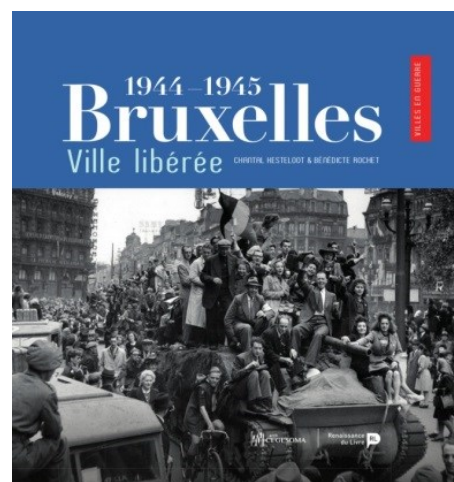
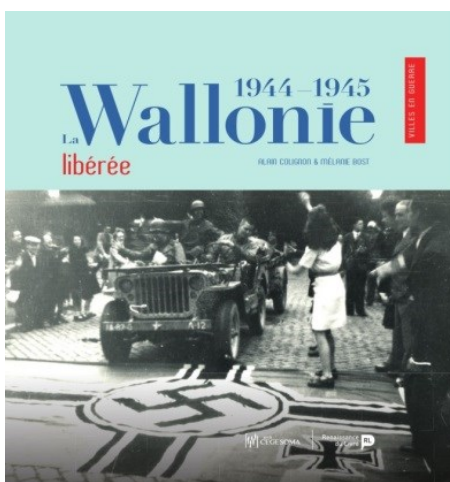
W. Devos, C. Kesteloot, K. Gony

Presentatie van de boeken 'Villes en guerre' :
zicht op het publiek

De nieuwe formule werd die van een open vraaggesprek en debat. In het jubileumjaar organiseerden we maar liefst **zes edities**: een debat gemodereerd door Dirk Luyten met Antoon Vrints en Martin Schoups over hun boek *'De overlevenden. De oud-strijders tijdens het Interbellum'* (20 februari 2019), een gesprek met Erika Ngongo & Anne Cornet (gemodereerd door Dantès Singiza) over het einde van de Eerste Wereldoorlog in Congo en Rwanda (20 maart 2019), een debat gemodereerd door Bart Willems met Frank Seberechts en Bruno De Wever over Seberechts' boek *'Drang naar het Oosten'* (23 april 2019), een filmvoorstelling en debat op verplaatsing in CINEMATEK over *'L'histoire d'espoir de la résistante armée Sarah Goldberg'* van regisseuse Patricia Niedzwiecki (16 mei 2019) en tot slot een debat over oorlogsmusea gemodereerd door Chantal Kesteloot met Wannas Devos en Kevin Gony, de twee curatoren van de nieuwe WOII-zaal in het *War Heritage Institute* (19 juni 2019). Deze bijeenkomsten telden gemiddeld ongeveer 40 aanwezigen.

Bij de start van de bevrijdingsherdenkingen in september 2019 publiceerden we in samenwerking met uitgever *La Renaissance du Livre* gelijktijdig twee belangrijke publieksboeken, namelijk *'La Wallonie libérée 1944-1945'* (door auteurs Alain Colignon en Mélanie Bost) en *'Bruxelles 1944-1945. Ville libérée'* (door auteurs Chantal Kesteloot en Bénédicte Rochet).

Het ging om boeken die veelvuldig gebruik maakten van (vaak onbekend en ongepubliceerd) fotomateriaal. De auteurs gaven daarna diverse presentaties en organiseerden debaťmomenten over de beide boeken.

Op 10 november 2019 organiseerden we in onze conferentiezaal een debat met als breder thema het gebruik van het beeld als historisch bron, gemodereerd door Anne Roekens (Universiteit Namen).

Wat de tentoonstellingen betreft, valt vooral de co-organisatie van de tentoonstelling **'Brussels Bevrijd Libérée'** te vermelden (gecoördineerd door Ch. Kesteloot), in samenwerking met CINEMATEK, het *War Heritage Institute* en de Koninklijke Bibliotheek. Deze gratis fototentoonstelling over de bevrijdingsweken van Brussel kan eigenlijk beschouwd worden als een verlengstuk van het fotoboek *'Bruxelles 1944-1945. Ville libérée'*. De tentoonstelling liep van 3 september tot 3 november 2019 in de Brusselse Sint-Gorikshallen en klokte af op 21.006 bezoekers.

Inauguratie van de tentoonstelling 'Brussels Bevrijd Libérée' (Sint-Gorikshallen) met Cyril Meniolle de C. (Dir. Sint-Gorikshallen) & C. Kesteloot– 3 september 2019

Lancering Canvas TV-reeks 'Kinderen van het verzet' op 1 oktober 2019

In navolging van de reeks 'Kinderen van de collaboratie' werd op 1 oktober 2019 de **Canvas TV-reeks 'Kinderen van het verzet'** gelanceerd voor pers en publiek in CegeSoma. De eerste aflevering werd er in primeur getoond.

Deze reeks die vanaf oktober 2019 werd uitgezonden, kon opnieuw rekenen op veel media-

en publieksbelangstelling en wakkerde in het algemeen de aandacht voor het verzet aan.

Nico Wouters kwam aan het woord in de laatste uitzending, waarin historici de collectieve herinnering analyseerden.

Chantal Kesteloot bleef erg actief als de secretaris van de *International Federation on Public History* (<https://ifph.hypotheses.org/>).

Daarnaast blijft CegeSoma partner in de lopende internationale projecten '*Applied History and Public History*' en '*Commemorations reframed*', waarvan de resultaten de komende twee jaren worden verwacht.

Onderzoek

Het lopende onderzoek **TRANSMEMO** (BRAIN – Belpo) – over de intergenerationele overdracht van familiale herinneringen aan de collaboratie en het verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog – organiseerde op 3 oktober 2019 een publiek moment in de Senaat, dat werd bijgewoond door ruim 200 getuigen. Tijdens deze dag werden de voorlopige resultaten gepresenteerd en werd gereflecteerd over de rol van de getuige in het historische onderzoek over de collectieve herinnering.

F. Rasmont

K. Aerts, N. Wouters, P. Bouchat, F. Rasmont, A. Cordonnier, V. Rosoux, B. De Wever, O. Luminet

Presentatie van de resultaten van het project Transmemo in de Senaat - 3 oktober 2019

Stand Rijksarchief/EHRI – Amsterdam – 3 juli 2019 - A. Babesh, D. Luyten, M. Haultain-Gall

De tweede fase van het Europese project *European Holocaust Research Infrastructure (EHRI-II)* werd in 2019 afgerond. Het project kende echter een belangrijke doorstart met de goedkeuring van de driejarige financiering van de zogenaamde *Preparatory Phase*, waarvan het doel is een permanente structuur voor het EHRI-project voor te bereiden.

Het CegeSoma (Dirk Luyten) is verantwoordelijk voor werkpakket twee ('Governance and Legal Work') en in het kader daarvan werd Adina Babesh in het najaar van 2019 aangeworven.

In 2019 werden drie nummers gepubliceerd van het **Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis**, waaronder één dubbelnummer.

Dat laatste nummer was een themanummer en tegelijk het 'verjaardagsnummer' voor 50 jaar CegeSoma. Als thema werd in dit herdenkingsjaar 75 jaar geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog gekozen.

Met maar liefst zestien bijdragen van 21 auteurs gaf dit themanummer een overzicht van de stand van zaken en de uitdagingen van de geschiedschrijving van de Tweede Wereldoorlog in België.

Het aantal abonnees steeg overigens in 2019 weer langzaam. Maar vooral het aantal bezoekers van de website (www.journalbelgianhistory.be) steeg gevoelig naar maar liefst 31.931 bezoekers.

De **geassocieerde onderzoekers** vormen een netwerk van verschillende onderzoekers die kwalitatief hoogstaand onderzoek verrichten binnen onze kernthema's.

In maart 2018 scherpten we het statuut aan, vooral met de bedoeling de wetenschappelijke kwaliteit van het onderzoek en de concrete voortgang – bijvoorbeeld wat publicaties betreft – beter te kunnen waarborgen.

Op 24 juni 2019 organiseerden we in onze conferentiezaal een jaarlijkse bijeenkomst van dit netwerk, waarin onder meer onderzoekers Derk Venema, Aaldert Prins en Heili Verstraeten spraken over de vordering van hun onderzoek en onderzoekers Paul De Jongh en Frank Seberechts over hun ervaringen met het uitgeven van boeken.

C. Verbeek, F. Seberechts, A. Prins, D. Luyten, N. Wouters, H. Verstraeten, M. Verschooris, P. De Jongh (geassocieerde onderzoekers van het CegeSoma) - 24 juni 2019

Op 14 juni 2019 organiseerde het CegeSoma in zijn conferentiezaal samen met het AMSAB-ISG een gesloten **internationale workshop over 'Looted art'**, het probleem van de geroofde kunst in België tijdens en na de Tweede Wereldoorlog.

De organisatoren van de Internationale workshop over 'Looted art' (M. Vermote, D. Weber, D. Luyten) met P. Grimsted - CegeSoma – 14 juni 2019

We verwelkomden onder meer Patricia Kennedy Grimsted (Harvard University) uit de Verenigde Staten, een internationale autoriteit op dit gebied. De workshop werd bijgewoond door een twintigtal experts.

Er bleek vooral hoeveel onderzoek en werk nog te doen valt om een duidelijker en vollediger overzicht te krijgen van de geroofde kunst in België.

Onze onderzoekers en de leden van onze wetenschappelijke staf bleven uiteraard ook zelf actief publiceren: we verwijzen graag naar de **wetenschappelijke publicatielijst** in bijlage.

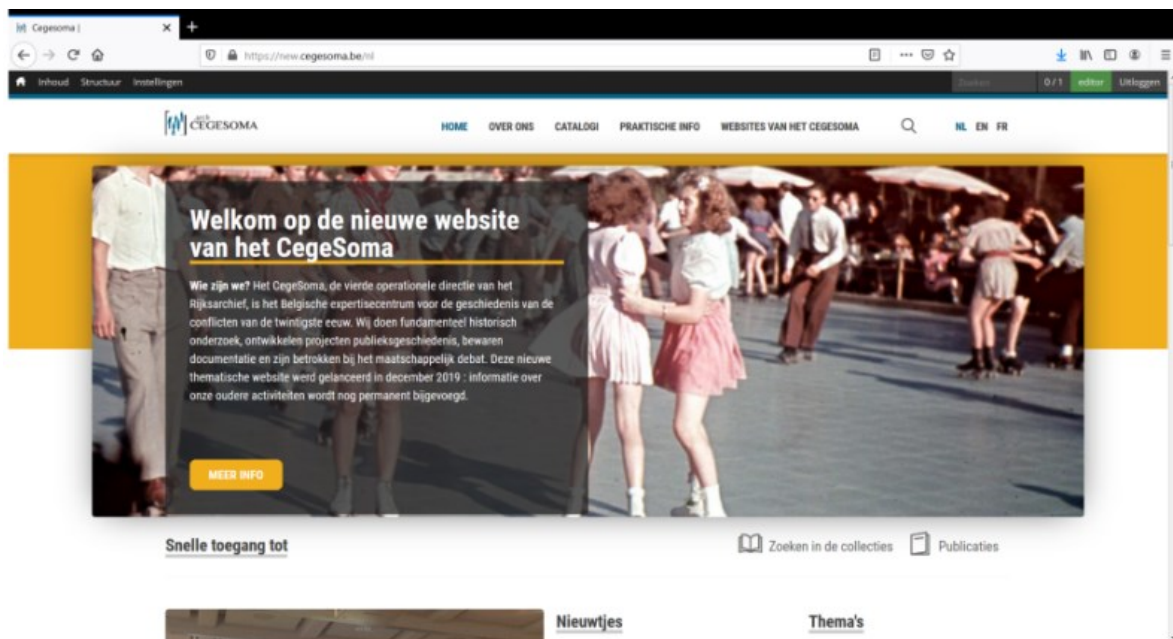
Communicatie en informatieverstrekking

Zoals in de inleiding gezegd, was 2019 een jaar waarin we ons publieksbereik vergrootten. Dat is uiteraard zichtbaar in de communicatie en de publieke dienstverlening. Het aantal unieke bezoekers van onze **website** (www.cegesoma.be) steeg in 2019 naar 48.954 en het aantal volgers van onze facebookpagina naar 2.082. We verstuurden acht **digitale nieuwsbrieven** in drie talen. We antwoordden op 1.173 inhoudelijke historische vragen van zeer uiteenlopende aard, voor de overgrote meerderheid digitaal (per e-mail of via facebook) maar ook via de fysieke bezoeken in de leeszaal. Het aantal werkbezoeken in onze leeszaal steeg van 869 in 2018 naar 947 in 2019. Zoals vorig jaar reeds gesignaleerd, vergt het beantwoorden van vragen en het begeleiden van bezoekers een grote tijdinvestering die we in het kader van de wetenschappelijke dienstverlening graag willen volhouden. Elk jaar ontvangen we trouwens persoonlijk en virtueel de appreciaties van ons publiek voor onze dienstverlening.

In het jubileumjaar (75 jaar bevrijding van België en 50 jaar CegeSoma) werden we druk bevestigd door de **media**. Verschillende leden van de wetenschappelijke staf schreven bijdragen voor de historische reeks '75 bevrijding' op de nieuwssite van de VRT. Fabrice Maerten nam op 1 maart 2019 deel aan de uitzending op de RTBF La Une TV in de reeks 'Retour aux sources' over het verzet tijdens WOII, op 17 juli 2019 aan de RTBF radio-uitzending 'Le grand fossé' in de reeks 'La Belgique en questions', en op 26 november 2019 aan de RTBF radio uitzending op La Première (eveneens RTBF 3 op televisie) met een debat over de rol van Waalse legioensoldaten aan het Oostfront. Alain Colignon werd herhaaldelijk bevestigd naar aanleiding van de bevrijdingsverjaardagen. Nico Wouters was via diverse opiniestukken en interviews in de geschreven pers en de VRT-radio prominent

aanwezig in het debat over het spanningsveld tussen de publieke herdenkingen over WOII en het historisch onderzoek.

Het belangrijkste wapenfeit op het gebied van onze communicatie was echter **de lancering van onze nieuwe website**.

Onze oude website dateerde van 2007 en was dringend aan hernieuwing toe. De nieuwe website kostte een lange voorbereidingstijd maar eind november 2019 ging deze nieuwe website online voor het publiek (coördinatie : I. Ponteville en Fl. Gillet).

Onze nieuwe site draait op een volledig nieuw *content management* systeem en volgt qua layout en aanpak een hele nieuwe logica die meer vanuit het publiek en de gebruikers is bedacht en minder vanuit onze eigen institutionele logica.

Eén van de grote pijlers van de nieuwe website is de thematische indeling, rond de beide Wereldoorlogen en het thema 'oorlog en maatschappij'. Ook een meer gebruiksvriendelijke en transparante toegang tot onze collecties is een belangrijke focus. Uiteraard zal permanent nieuwe inhoud worden toegevoegd aan deze website, maar de lancering ervan aan het einde van ons jubileumjaar was uiteraard symbolisch erg belangrijk.

De focus op drie belangrijke evenementen

Ook wat evenementen betreft, was 2019 een erg druk jaar. Naast de activiteiten die hierboven al werden vermeld lichten we graag de volgende drie belangrijke activiteiten toe.

Op 3 juni en 17 juni 2019 organiseerden we in respectievelijk Namen (in het Frans) en Gent (in het Nederlands) een **studiedag over het onderzoek en de archieven van de bevrijding in België** (gecoördineerd door F. Maerten), voor een publiek van lokale onderzoekers van heemkundige en

oudheidkundige kringen. We deden dit in samenwerking met het Rijksarchief Namen en het Rijksarchief Gent, die hun locatie ter beschikking stelden. De studiedagen werden telkens bijgewoond door ongeveer 50 mensen.

E. Bodart (RA Namen)

F. Maerten (CegeSoma/RA)

Een deelnemer in RA Namen

Atelier met het publiek - RA Namen

Het publiek - RA Namen

P. Drossens (RA Gent)

F. Seberechts

G. De Prins (DOS/RA)

Het publiek - RA Gent

Atelier met het publiek - RA Gent

Studiedagen heemkundige kringen RA Namen - 3 juni 2019 & RA Gent -17 juni 2019

Dag van de jonge historici - CegeSoma – 28 november 2019

Op 28 november 2019 hernamen we een oudere traditie, die van de **'Dag van de jonge historici'** (of de dag van het Masteronderzoek). Traditioneel proberen we een staalkaart te presenteren van het beste Masteronderzoek over de thema's van CegeSoma dat in het afgelopen academiejaar plaatsvond aan de Belgische universiteiten.

De voormiddagsessie over 'Leven, overleven en heropbouwen' (de Eerste Wereldoorlog) met maar liefst negen sprekers werd voorgezeten door Pierre-Alain Tallier (Rijksarchief, OD3-Brussel) en Dirk Luyten (CegeSoma-Rijksarchief). De namiddagsessie onder de titel 'Overleven, weerstand bieden en straffen' (over de Tweede Wereldoorlog) telde tien sprekers en werd voorgezeten door Geneviève Warland (UCL) en Bart Willems (Rijksarchief, Antwerpen).

Ten derde moeten we uiteraard onze **grote verjaardagsconferentie** vermelden naar aanleiding van de 50ste verjaardag van het CegeSoma. Deze conferentie organiseerden we op 10 december 2019 in samenwerking met de diensten van de Senaat, met als titel en centrale thema *'De erfenis van WOII in België. Een toekomst voor de geschiedenis'*.

N. Wouters, S. De Schaepdrijver, B. De Wever, P.-A. Tallier, K. Aerts, F. Bostyn, J. Gotovitch, A. Roekens

J. Gotovitch, K. Aerts, C. Kesteloot, A. Roekens, F. Bostyn

L. van Ypersele, D. Luyten, C. Kesteloot, K. Velle

N. Wouters

P.-A. Tallier, D. Luyten, S. De Schaepdrijver

K. Velle

L. van Ypersele

F. Maerten

Verjaardagsconferentie van het CegeSoma in de Senaat - 10 december 2019

De welkomstwoorden werden uitgesproken door Stijn Bex (de ondervoorzitter van de Senaat), Luc Mabile (kabinet van de minister van Wetenschapsbeleid) en Laurence Van Ypersele (UCL, voorzitter van het Gespecialiseerd Wetenschappelijk Comité van CegeSoma). Nico Wouters (hoofd CegeSoma) gaf een helikopterzicht van 75 jaar geschiedenis van WOII en presenteerde het thematische 'verjaardagsnummer' van het Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis. Twee internationale keynotesprekers gaven hun visie vanuit respectievelijk Nederland en Frankrijk : Ismee Tames (NIOD-Amsterdam) en Cécile Vast (*Musée de la Résistance et de la Déportation de Besançon*, in haar afwezigheid las collega Isabelle Ponteville deze presentatie voor).

De namiddag was gewijd aan debat. Dirk Luyten modereerde het paneldebat over onderzoek en bronnen, met als deelnemers Bruno De Wever (UGent), Pierre-Alain Tallier (Rijksarchief), Pieter Lagrou (ULB) en Sophie De Schaepdrijver (Penn State University). Het tweede panelgesprek onder leiding van Chantal Kesteloot handelde over publieksgeschiedenis, met als deelnemers José Gotovitch (oud-directeur van het CegeSoma) , Franky Bostyn (*War Heritage Institute*), Koen Aerts (UGent) en Anne Roekens (*UNamur*). Het plenaire debat (met vragen uit het publiek) verliep geanimeerd. Karel Velle, de algemeen directeur van het Rijksarchief, presenteerde tot slot de conclusies van deze dag.

De studiedag was symbolisch uiteraard een belangrijk moment voor het CegeSoma en was de kroon op een bijzonder druk en succesvol jubileumjaar.

Andere activiteiten : een kort overzicht

In 2019 vonden nog tal van andere activiteiten plaats, waarvan hieronder een kort chronologisch overzicht.

Boekpresentatie 'La valise oubliée. Enfants de guerre (1940-1945)' – G. Swillen, A. Colignon - CegeSoma - 21 januari 2019

Op 21 januari 2019 organiseerden we in samenwerking met de Auschwitz Stichting in onze conferentiezaal een **boeklancering** van '*La valise oubliée. Enfants de guerre (1940-1945)*' van onze geassocieerde onderzoeker Gerlinda Swillen.

Alain Colignon ging in debat met de auteur en dit gesprek werd bijgewoond door 53 deelnemers.

Op 27 februari 2019 spraken Nico Wouters en Florence Rasmont (project TRANSMEMO, BRAIN) op een internationale studiedag over '*De la mémoire à l'histoire orale : approches & perspectives*', georganiseerd door de Universiteit van Luik en het *Institut d'histoire ouvrière, économique et sociale* (IHOES).

Rhetorica-klas van het Atheneum van Lessines met F. Maerten- CegeSoma - 6 mei 2019

Op 6 mei 2019 zorgde Fabrice Maerten (hoofd publiekswerking collecties) voor de wetenschappelijke omkadering van het **schoolproject** *'La libération de Lessines racontée par les jeunes de 1944 aux jeunes de 2019'*, waarbij een rhetorica-klas van het Atheneum van Lessines werkte op basis van tijdsdocumenten uit de archieven van het CegeSoma.

Op 10 mei 2019 spraken Dirk Luyten (hoofd onderzoek) en Florent Verfaillie (BRAIN project *'Great War from Below'*) op de internationale conferentie *'Les collaborations économiques et leurs répressions. Colloque La Belgique et les traités de paix, de Versailles à Sèvres'*, in de Académie Royale in Brussel.

Op 20 mei 2019 organiseerden we samen met de **vzw 'Vrienden van het CegeSoma'** een bezoek met 62 mensen aan de nieuwe permanente tentoonstelling over de Tweede Wereldoorlog in het *War Heritage Institute*.

Bezoek aan de nieuwe permanente tentoonstelling over de Tweede Wereldoorlog in het War Heritage Institute – 20 mei 2019

Op 6 en 7 juni 2019 gaf Nico Wouters een lezing over de archieven en het wetenschappelijk

onderzoek van de Tweede Wereldoorlog in België tijdens het *'Internationales Archivsymposion'* in het Rijksarchief in Leuven.

13 juni 2019 nam Chantal Kesteloot deel aan het debat *'Faut-il exposer les œuvres d'un artiste de la collaboration'* in het *Bois du Cazier*, in het kader van de tentoonstelling *'Georges Wasterlain, sculpteur & peintre ouvrier'*.

Op 20 juni 2019 participeerde Chantal Kesteloot aan het rondetafelgesprek *'Un centenaire mondial'*, in het kader van het colloquium *'Il était une fois le Centenaire'* georganiseerd door *'La mission du Centenaire'* in Parijs.

Op 9 september 2019 nam Nico Wouters deel aan een internationale workshop georganiseerd door de VUB over het gebruik van dagboeken als historische bron voor de studie van WOI en WOII; de workshop ging door in de Koninklijke Bibliotheek, copromotor van het FWO-project over dit thema.

Tot slot presenteerde Chantal Kesteloot in Milaan op 9 december 2019 het CegeSoma als centrum voor de geschiedenis van de beide Wereldoorlogen, bij de gelegenheid van de 70ste verjaardag van het *'Istituti per la Storia della Resistenza'*.

Besluitend denken we dat dit jaarverslag duidelijk maakt dat 2019 een druk maar erg succesvol verjaardagsjaar is geweest.

BIJLAGE 1 - Wetenschappelijke publicatielijsten

LIJST VAN DE INVENTARISSEN DOOR VRIJWILLIGERS EN STAGIAIRES

Emile Dejeansart, *Inventaire des archives d'Éric Laureys relatives à la Commission d'étude sur le sort des biens des membres de la Communauté juive de Belgique spoliés ou délaissés pendant la guerre 1940-1945 et sa thèse de doctorat. 1925-2008*, 19 p.

Marc De Win, *Inventaris van het archief Marcel Arras betreffende de Witte Brigade (Fidelio) Lier en de Tweede Wereldoorlog in het algemeen 1925-2011*, 9 p.

Eulalie Giraud et Francis Lambrechts, *Inventaire des archives de Léon Schillings 1930-2015*, 8 p.

Nico Theunissen, *Inventaire des archives d'André Dartevelle 1915-2014*, 23 p.

Christian Vanneste en Nico Theunissen, *Inventaris van het archief Vriendenkring der Officieren van de Veldtochten 14/18 en 40/45 Amicale des Officiers des Campagne 14/18 et 40/45 1939-2011*, 8 p.

PUBLICATIES VAN DE ONDERZOEKERS

ADINA BABES

Babeş Fruchter, A., Christina Morina and Krijn Thijs (eds.), Probing the Limits of Categorisation: The Bystanders in Holocaust History. *BMGN - Low Countries Historical Review*, 134(2) 2019. DOI: <http://doi.org/10.18352/bmgn-lchr.10750> (<https://www.bmgn-lchr.nl/articles/10.18352/bmgn-lchr.10750/>).

ANNE CHARDONNENS

Ettore Rizza, Anne Chardonens, Seth van Hooland, Close-reading of Linked Data: A Case Study in Regards to the Quality of Online Authority Files. *ABB: Archives et Bibliothèques de Belgique - Archief- en Bibliotheekwezen in België, Brussel : Archief- en bibliotheekwezen in België*, Trust and Understanding: the value of metadata in a digitally joined-up world, ed. by R. Depoortere, T. Gheldof, D. Styven and J. Van Der Eycken, 106, 2019, pp.37-46.

ALAIN COLIGNON

'La bibliothèque du CegeSoma, une approche critique et personnelle' dans *Revue belge d'Histoire contemporaine*, T.XLIX, n°2-3 de 2019, p. 149-159.

La Wallonie libérée 1944-1945, Bruxelles - Waterloo, CegeSoma - La Renaissance du Livre, septembre 2019, 160 p.

'L'appel sous les drapeaux. Un rite de passage communautaire teinté d'ambiguïtés' dans *Musée en Piconrue*, n°133, 2019, p.10-17.

(avec Chantal Kesteloot), 'Villes libérées : une évocation par la photographie' dans *Science Connection*, n°61 octobre-novembre 2019, p. 22-25.

Bijdragen aan de website www.belgiumwwii.be :

- « Le Monde du Travail », « Charles Rahier (1909-1996) », « Services de liaison avec Londres », « Perception de la Grande-Bretagne », « Service 'D', ou la chasse aux corbeaux », « Les 'Affranchis', ou la discrétion d'une certaine résistance », « Maquis et maquisards, une spécialité wallonne », « Libération, libérations », « Guérillas et combats à la Libération », « Résistants et fédéralisme, ou la

grande illusion », « Le ‘train fantôme’, « Les maquis de la Semois », « La Reid, haut-lieu du Maquis », « Le ‘faux Soir’ du 9 novembre 1943 », « Marcel Franckson (1884-1945) », Maurice Van Brabant (1912-1981) », « Massacre de Forêt-Trooz (6 septembre 1944) », « Les ‘Commandos wallons’ », « Front National de Résistance », « Parti National », « Légion Nationale », « La Phalange », « Organisation des Combattants/Légion Noire », « Ligue des ‘V’ / ‘V’-Leger », « De Zwarte Hand ». En plus de ces notices consacrées à la Résistance, deux chronologies ont été rédigées : « Chronologie de la Résistance » et « Chronologie de la Libération ».

Diverse bijdragen :

- « Neutralité », « Office des Travaux de l’Armée Démobilisée », « Massacres commis par les Allemands », « Politique d’indépendance », « Armée Secrète », « Chasseurs ardennais », « Légion belge », « Centres de Recrutement de l’Armée Belge », « Centres de Renforts et d’Instruction », « Drôle de guerre » (concept) , Position Fortifiée de Liège », « Position Fortifiée de Namur », « Corporation Nationale de l’Agriculture et de l’Alimentation ».

VRT-NWS site internet :

- 75 jaar geleden. Het verzet ontwapend en politiek uitgeschakeld
- (avec Gert De Prins): 75 jaar geleden. De laatste deportaties van politieke gevangenen naar Duitsland.

GERTJAN DESMET

(met Geertje Elaut en Johannes Van De Walle), ‘De ontsluiting van de archieven van het militair gerecht : een eerste balans’ in *BTNG-RHBC*, XLIX, 2019, 2-3, p. 136-148.

FRANCESCO GELATI

‘Archival Metadata Import Strategies in EHRI’ in *Trust and Understanding: the value of metadata in a digitally joined-up world*, ed. by R. Depoortere, T. Gheldof, D. Styven and J. Van Der Eycken (ABB: Archives et Bibliothèques de Belgique / Archief- en Bibliotheekwezen in België: 106), Brussel/Bruxelles, 2019, p. 15–22.
<https://hal.archives-ouvertes.fr/hal-02124632>

FLORENCE GILLET

‘Humanités numériques et Seconde Guerre mondiale : bilan et perspectives’ in *Revue belge d’Histoire contemporaine*, XLX, n°2, 2019, p.160 à 176.

MATTHEW HAULTAIN-GALL

Ypres : Great Battles review for Reviews in History , <https://reviews.history.ac.uk/review/2342>

CHANTAL KESTELOOT

(met Bénédicte Rochet), *Bruxelles, ville libérée (1944-1945)*, Waterloo /Bruxelles, La Renaissance du Livre - CegeSoma/Archives de l'Etat, 2019.

(met Laurence van Ypersele), 'The Commemorations of the First World War as seen through Postage Stamps', in Geneviève Warland (ed.), *Experience and Memory of the First World War in Belgium*, Münster, Waxmann Historische Belgienforschung, 6, 2019, p. 167-196.

'La mémoire de la guerre' in W. Devos & K. Gony (dir.), *Guerre, occupation, libération. Belgique 1940-1945*, Bruxelles, Racine, 2019, p. 286-295 (publication également parue en néerlandais et en anglais).

'Les commémorations de 1994-1995. Le grand tournant ?' in *Revue belge d'Histoire contemporaine*, 2019, 2-3, p. 257-282

Bijdragen op de blog van de website www.belgiumwwii.be :

- Walthère Dewé ou Léon Degrelle ? Où est la mémoire de la Seconde Guerre mondiale ?
- Vu de Flandre. La Seconde Guerre mondiale, un débat en héritage ? (contribution également parue dans *Le Soir* en ligne, 21/2/2019)
- Occupation, résistance et collaboration. Retour sur le symposium du groupe Mémoire – groep Herinnering
- Faut-il exposer les œuvres d'un artiste de la collaboration ?
- A quand une série sur les enfants de la résistance en Belgique francophone ?
- Une rue sans mémoire, des résistants sans histoire ?
- Contribution relative à la Libération de Bruxelles, (<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2019/09/03/75-jaar-geleden-de-onverwacht-snelle-bevrijding-van-brussel/>)

Bijdragen aan de website europereembers.com :

- Visite de Bernard Montgomery
- L'incendie du Palais de Justice
- Le Tir national
- Le Soldat inconnu
- L'Oberfeldkommandantur dans la ligne de tir
- Joseph Grohé
- Joseph Van de Meulebroeck
- Georges Erskine

VRT-NWS site internet

- 75 jaar geleden. De onverwacht snelle bevrijding van Brussel.

DIRK LUYTEN

« Patriotisme des prix ». Prix et monnaie dans la politique économique en Belgique occupée (1940-1944)' in, *Guerres Mondiales et conflits contemporaines*, 2019, n° 273, p. 111-129.

'(Over)leven in bezet België' in, Wannes Devos, Kevin Gonny (eds.), *België 1940-1945. Oorlog bezetting bevrijding*, Tielt, 2019, p. 217-229. (ook in het Frans en het Engels)

‘Recht, staat, economie: kanttekeningen bij de historiografie over economische collaboratie en haar repressie tijdens en na de Tweede Wereldoorlog in België’ in, *Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis*, 2019, XLIX, 3-4, p. 82-109.

‘Pour le décloisonnement de l’épuration comme phénomène national’ in, Marc Bergère, Jonas Campion, Emmanuel Droit, Dominik Rigoll, Marie-Bénédicte Vincent (eds.), *Pour une histoire connectée et transnationale des épurations en Europe après 1945*, Bruxelles, Bern-Berlin, Oxford, Wien, Peter Lang, 2019, p. 355-365.

Recensies :

‘Peter Heyrman, Joris Colla, Noortje Lambrichts, De sociale zekerheid van zelfstandigen in België, 1937-2007. Solidariteit en verantwoordelijkheid, Herent, KADOC ZENITO, 2017’ in, *Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis*, 2019, 1, p. 127-128.

‘Lennert Savenije, Nijmegen, collaboratie en verzet. Een stad in oorlogstijd’ in, *Tijdschrift voor Geschiedenis*, 2019, 132, 2, p. 337-339.

‘Jan Willem Stutje. *Hendrik de Man. Een man met een plan*. Polis, Kalmthout, 2018. 230 pp. Ill. € 35.00’ in, *International Review of Social History*, December 2019, volume 64, p. 552-554.

Bijdragen aan de website www.belgiumwwii.be :

- Artikel : ‘Sociaal Pact (Het). 28 december 1944 : de geboorte van de sociale zekerheid’

Bijdragen op de blog van de Website www.belgiumwwii.be :

- ‘Kanttekeningen bij de ‘Oorlogspensioenen’, ‘Kunst als veilige financiële belegging tijdens een bezetting’

VRT-NWS website :

- 75 jaar geleden : de geboorte van onze sociale zekerheid
- 75 jaar geleden : de Gutt-operatie tegen de inflatie en de oorlogswinsten

FABRICE MAERTEN

‘La résistance : un combat dans l’ombre’, in Wannes Devos et Kevin Gony (dir.), *Guerre, occupation, libération. Belgique 1940-1945*, Tielt, Lannoo/Racine, 2019, p. 201-216. (aussi publié en néerlandais et en anglais).

‘75 jaar geleden: saboteurs aan het werk in bezet België’, sur le site internet “VRT NWS”, Dossier “Van D-Day tot V-Day”, 28.7.2019.

‘75 jaar geleden: het verzet betaalt een zware prijs bij de bevrijding van België’, sur le site internet “VRT NWS”, Dossier “Van D-Day tot V-Day”, 8.9.2019.

‘De l’utilisation des sources orales pour l’étude de la Seconde Guerre mondiale à l’échelon local. L’exemple des séminaires sur la vie quotidienne en Wallonie menés à l’UCL entre 1984 et 1998’, in *Revue belge d’histoire contemporaine*, 2019, n°2-3, p. 182-201.

Bijdragen aan de website www.belgiumwwii.be :

- Notices « Armée secrète », « Henri Bernard », « Marguerite Bervoets », « Arnaud Fraiteur », « Fernand Kerkhofs » et « Georges Leclercq »

FLORENCE RASMONT

'Transmemo project: a study on second world war memories and family transmission in Belgium', 2019, en ligne sur le site Archivoz: <https://www.archivoz.es/en/transmemo-project-a-study-on-second-world-war-memories-and-family-transmission-in-belgium/>

NICO WOUTERS

'The Second World War in Belgium : 75 years of history (1944-2019)', in *BTNG/RBHC/JBH*, nr. 2-3 (2019), p. 12-81.

'Overheid en economie: de politiek van het minste kwaad', in Wannes Devos, Kevin Gonny (eds.), *België 1940-1945. Oorlog bezetting bevrijding*, Tielt, 2019, p. 172-184. (ook in het Frans en het Engels).

'Minder herdenken, meer onderzoeken', opiniestuk in *De Standaard*, 14 februari 2019

'Historici moeten hun eigen agenda heroveren', interview in *De Standaard* van 11 mei 2019

'Interview historici Koen Aerts en Nico Wouters over het verzet in/tegen de Vlaamse canon', in *De Standaard*, 26 oktober 2019

'La Belgique est-elle atteinte de commémorite aiguë ?', Interview avec Nico Wouters, in *Le Vif/L'Express* du 14-23 mars 2019

Bijdragen op de blog van de website www.belgiumwwii.be :

- '75 jaar geschiedenis van WOII', 23.12.2019
- 'Herinneringseducatie', 22.11.2010
- 'Moeten Historici de democratie redden ? Engagement vs. neutraliteit', 8.11.2019
- 'Zijn historici bang van emoties ? Getuigen vs. historici', 17.10.2019
- 'De herdenkingen aan WOII : meer geschiedenis, minder herinnering', 15.02.2019

BIJDAGEN IN HET BELGISCH TIJDSCHRIFT VOOR NIEUWSTE GESCHIEDENIS (jaargang 2019)

Nummer 1 (2019)

Ine Van linthout - "Kann ich als Flämin diesen Mann heiraten?". De plaats van de Vlaming in de nationaalsocialistische huwelijkspolitiek .

Bram De Maeyer - "Hebben wij een parlementair mandaat?". De Raad van Vlaanderen (1917-1918) als representatief vraagstuk.

Pierre Muller - Les chasseurs de chars T.13 : des armes défensives pour un pays neutre, entre considérations techniques et politiques (1934-1940).

Colin Hendrick - Belgium and Mobutu's Zaïre : Analysis of an Eventful Era.

NUMMERS 2-3 (2019)

Nico Wouters - The Second World War in Belgium : 75 years of history (1944-2019).

Dirk Luyten - Recht, staat, economie. Kanttekeningen bij de historiografie over economische collaboratie en haar repressie tijdens en na de Tweede Wereldoorlog in België.

Filip Strubbe - Een onverteerde brok geschiedenis? Het archief van de Nationale Landbouw- en Voedingscorporatie.

Pierre-Alain Tallier - Les archives des dommages de guerre aux biens privés, un ensemble atypique en matière d'archives concernant la Deuxième Guerre mondiale et la sortie de guerre ?

Michaël Amara – L'épuration administrative en Belgique après la Deuxième Guerre mondiale. Un vaste champ de recherche à investiguer.

Gertjan Desmet, Geertrui Elaut, Johannes Van de Walle - De ontsluiting van de archieven van het militair gerecht: een eerste balans.

Alain Colignon - La bibliothèque du CegeSoma, une approche critique et personnelle.

Florence Gillet - Humanités numériques et Seconde Guerre mondiale : bilan et perspectives.

Luis Angel Bernardo y Garcia & Benoît Majerus - Des temps d'occupations et de sorties de guerre.

Fabrice Maerten - De l'utilisation des sources orales pour l'étude de la Seconde Guerre mondiale à l'échelon local. Exemple des séminaires sur la vie quotidienne en Wallonie menés à l'UCL entre 1984 et 1998.

Marnix Beyen - Een stap terug, voor het te laat is. Bekentenissen van een halfslachtige Tweede Wereldoorlog-historicus.

Bruno De Wever en Peter Romijn - Rudi Van Doorslaer, over een halve eeuw oorlogshistoriografie en het CegeSoma.

Pieter Lagrou en Martin Conway - José Gotovitch, 50 ans au coeur et aux marges de l'historiographie de la Belgique contemporaine.

Céline Vast – L'écriture de l'histoire de Occupation à la lumière des archives de chercheurs : les exemples de Pierre Laborie et de François Marcot.

Ismee Tames en Peter Romijn - Focus on the Second World War: Reflections from NIOD on the Dynamics and Tensions between Academia, Politics, and the Public.

Chantal Kesteloot – Les commémorations de 1994-1995. Le grand tournant ?

BIJLAGE 2 - Jaarcijfers 2019

JAARCIJFERS		2019
COLLECTIEBEHEER : Archief		
Aanwinsten		
Zie apart Excel-bestand		22,51
Bewerking/Ontsluiting		
Aantal strekkende meter ontsloten archief		88,7
Aantal online toegangen		1
Materiële zorg		
Archief verpakt en herverpakt (streckende m)		138,7
Extern uitgevoerde restauraties (aantal stuks); restauraties ARA niet meegeteld		0
COLLECTIEBEHEER : Bibliotheek		
Aangroei in volumes (één titel = één volume)		1.276
Aangroei in strekkende meter		21
Lopende tijdschriftenabonnementen		26
DIGITALISERING (Archief en Bibliotheek)		
Aantal scans <i>on demand</i> (in het voorbije jaar)		5.384
Aantal scans voor de eigen dienst/eigen projecten (in het voorbije jaar)		250
Aantal gedigitaliseerde bestanden (cumulatief)		6.888.471
Terabyte aan digitale bestanden (cumulatief) *(cfr Bijlage 3)		52.914
DIENSTVERLENING		
Leeszaal		
Aantal werkbezoeken		947
Aantal ter inzage gegeven archieffondsen		2.099
Aantal ter inzage gegeven persknipsels, tijdschriften, bibliotheeknr., etc		1.089
Wetenschappelijke dienstverlening		

Aantal inhoudelijke vragen	1.173
Publieksactiviteiten	
Wetenschappelijke publieksactiviteiten (studiedagen, colloquia, workshops, lezingen, boekvoorstellingen, ...)	
aantal activiteiten	19
Aantal deelnemers	1.225
Tentoonstellingen	
Aantal tentoonstellingen	1
Aantal bezoekers	21.006
Rondleidingen	
Aantal rondleidingen	5
Aantal deelnemers	75
Opendeurdagen of erfgoeddagen	
Aantal opendeurdagen of erfgoeddagen	0
Aantal deelnemers	0
Virtuele tentoonstellingen (Website Belgium WWII + Website WWW.BRUSSELS1418.BE)	
Aantal bezoekers	93776
Aantal bezoeken	122604
Aantal geconsulteerde pagina's	310914
Wetenschappelijke activiteiten extern	
Aantal artikels/publicaties extern	30
Aantal lezingen, workshops, lidmaatschap wetenschappelijk comité tentoonstellingen, ...	74
Opleiding	
Aantal gevolgde opleidingen, intern en extern (per halve dag)	33
Aantal gegeven opleidingen, intern en extern (per halve dag)	7
Aantal deelnemers aan gegeven opleidingen	105
Bruiklenen	
Aantal stukken uitgeleend voor tentoonstellingen (intern en extern)	10
VRIJWILLIGERSWERKING	
Aantal vrijwilligers	11
Aantal ter plaatse gepresteerde uren	4.175

AANVULLENDE GEGEVENS CEGESOMA	
Aantal actieve deelname aan media (televisie, radio, pers)	31
Aantal artikels of publicaties uitgegeven door ARA-CegeSoma	42
Website CegeSoma.be	
Aantal bezoekers	48.954
Aantal bezoeken	68.675
Aantal geconsulteerde pagina's	183.301
Website Belgium War Press	
Aantal bezoekers	11.241
Aantal bezoeken	14.780
Aantal geconsulteerde pagina's	124.010
Facebook CegeSoma (FR & NL)	
Aantal geabonneerden	2.082
Aantal 'vind ik leuk'	1.958
Newsletter CegeSoma	
Aantal geabonneerden Nieuwsbrief	563
Aantal geabonneerden Nouvelles	475
Aantal geabonneerden Newsletter	80
RBHC - BTNG - JBH (++ website)	
Aantal betalende abonnees voor het Journal of Belgian History	131
Aantal bezoekers	31.931
Aantal bezoeken	36.690
Aantal geconsulteerde pagina's	74.298
PALLAS	
<u>Aantal ingevoerde beschrijvingen</u>	
Boeken	1.183
<u>Ingevoerde trefwoorden:</u>	
Boeken	3.549
Periodieken	60

BIJLAGE 3 - Digitalisering

Archief:

Aantal	Grootte	Map
169180	2,87TB	W/Archief/
406267	3.47TB	A/
17787	4.96TB	C/
255030	1.46TB	V/Archief/
12521	44.4GB	INVENTARISSEN/Reeds als pdf/Inventarissen_tiff_JPEG-ocr
860785	13.204TB	TOTAAL

Bibliotheek:

Aantal	Grootte	Map
1178992	6.80TB	B/
3225923	32.1TB	W/Bibliotheek
50583	300GB	V/Bibliotheek
4455498	39.2TB	TOTAAL

Pallas (JPEG, 4 formaten):

1572188	510 GB	P/ (jaar 2019)
---------	--------	----------------

TOTAAL : 6888471 (52.914 TB)

BIJLAGE 4 - Jaarcijfers / aanwinsten

Aanwinsten: archief (in strekkende meter)	2019
Privaatrechtelijke archiefvormers	
Schenking	22.51
Archieven van privaatrechtelijke instellingen	
Particuliere organisaties, verenigingen, bedrijven	20.6
Families en personen	1.91
TOTAAL	22.51

BIJLAGE 5 - Virtuele tentoonstellingen (2019)

WWW.BELGIUM WWII.BE

- Aantal bezoekers: 91071
- Aantal bezoeken: 119654
- Aantal geconsulteerde pagina's : 306784

WWW.BRUSSELS1418.BE (beheer door Visit Brussels maar ontworpen door het CegeSoma)

- Aantal bezoekers : 2705
- Aantal bezoeken : 2950
- Aantal geconsulteerde pagina's : 4130

Totaal 1 + 2 : 91071 + 2705 = 93776
Totaal 1 + 2 : 119654 + 2950 = 122604
Totaal 1 + 2 : 306784 + 4130 = 310914

BIJLAGE 6 - Projectwebsites 2019

[ADOCHS \(1.1.2019 – 31.12.2019\)](#)

- Aantal bezoekers : 809
- Aantal bezoeken : 1132
- Aantal geconsulteerde pagina's : 1605

[EHRI \(1.1.2019 – 31.12.2019\)](#)

Portal (portal.ehri-project.eu)**

- Aantal bezoekers (i.e. "users" in Google Analytics speak) : 123 000
- Aantal bezoeken (i.e. "sessions") : 150 000
- Aantal geconsulteerde pagina's (i.e. pageviews) : 361 223

Project site (ehri-project.eu)

- Aantal bezoekers : 30 000
- Aantal bezoeken : 42 000
- Aantal geconsulteerde pagina's : 84 646

[Facebook-pagina project \(1.1.2019 – 31.12.2019\)](#)

Paul Max 1914-1918 : 3249 geabonneerden en 3267 Aantal 'vind ik leuk' (oorlogsdagboek)

[Tentoonstelling CegeSoma 2019](#)

3.9.2019 – 3.11.2019 : 'Brussels Bevrijd Libérée' (Sint-Gorikshallen, CegeSoma/ Rijksarchief /en Germaine Image) : **21.006 deelnemers.**